

Zagrody edukacyjne województwa warmińsko-mazurskiego

Marta Dudek

WARMIŃSKO-MAZURSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

z siedzibą w Olsztynie

Zagrody edukacyjne województwa warmińsko-mazurskiego

Marta Dudek

Olsztyn, 2024 r.

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie
ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn, tel./fax 89 535 76 84, 526 44 39
e-mail: sekretariat@w-modr.pl, www.w-modr.pl

WMODR Oddział w Olecku
Aleja Zwycięstwa 10, 19-400 Olecko
tel. 87 520 30 31, 520 30 32, fax 87 520 22 17
e-mail: olecko.sekretariat@w-modr.pl

p.o. Dyrektor WMODR
Mateusz Cygan

I Zastępca Dyrektora WMODR
Małgorzata Micińska-Wąsik

II Zastępca Dyrektora WMODR
Paweł Mostowicz

p.o. Dyrektor Oddziału WMODR w Olecku
Magdalena Ronkiewicz

Druk: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie
ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel./fax. 89 526 44 39, 89 535 76 84
e-mail: redakcja@w-modr.pl, www.w-modr.pl

Nakład: 200 egz.
Wydanie: I

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
1. Gospodarstwo Agroturystyczne i Ekofarma „Vitalis”	8
2. Zagroda Edukacyjna „Ziołowy Dzbaneł”	9
3. Kozia Farma Żłotna	10
4. Eko Żłotna	11
5. Gospodarstwo Ogrodniczo-Agroturystyczne „Ekolandia”	12
6. Gospodarstwo Agroturystyczne „Ziołowa Dolina”	13
7. Farma odkrywców „Survival na wsi”	14
8. Pszczółka Nauka i zabawa w lesie	15
9. Zagroda Edukacyjna „Warmińska Pszczoła”	16
10. Gospodarstwo Agroturystyczne „Patataj”	17
11. Gospodarstwo Ekoagroturystyczne „Kamez”	18
12. Zajazd Tusinek	19
13. Siedlisko Nawiady	20
14. Mazurska Izba Regionalna przy Agroturystyce „Pod Świerkiem”	21
15. Ogrody Markiewicz	22
16. Bartnik Mazurski	23
17. Alpakarnia Zielony Lasek	24
18. Pasieka Pucer	25
19. Mazurska Ekozagroda „Ciche Wody”	26
20. Farma Mazurska Masurenhof	27

Zgodnie z definicją, zagrody edukacyjne to gospodarstwa rolne łączące działalność rolniczą z profesjonalnymi usługami edukacyjnymi. Posiadają zwierzęta gospodarskie lub uprawy rolnicze przeznaczone do prezentacji i realizują programy edukacyjne dla grup dzieci i młodzieży przyjmowanych w ramach programów szkolnych lub udostępniają je jako atrakcję turystyczną dla rodzin z dziećmi lub dorosłych.

W trakcie zajęć w zagrodach edukacyjnych goście uczą się jak wygląda życie na wsi, poznają zwierzęta hodowlane, uczestniczą w przygotowaniu żywności czy pomagają przy wybranych pracach rolniczych. Każda zagroda proponuje własny program edukacyjny, zgodny z profilem gospodarstwa, a także z pasjami jego gospodarzy. W ostatnim czasie rozwinęła się również oferta skierowana do seniorów. Zajęcia odbywają się w trakcie wizyt jednodniowych lub dłuższych pobytów z noclegami.

Zagrody tworzone są na bazie już istniejących gospodarstw agroturystycznych, a także jako wyspecjalizowana działalność edukacyjna niezależna od usług turystycznych. Prowadzący zagrody edukacyjne mogą osiągać z tego tytułu szereg korzyści, w tym możliwość uzyskania dodatkowych dochodów. Rolnicy urozmaicają swoją ofertę agroturystyczną i znacząco wydłużają sezon, mają także możliwość promowania produktów – zachęcają i pozyskują klientów do bezpośrednich zakupów. Prowadzenie zagrody edukacyjnej jest realizacją pasji gospodarzy i urozmaiceniem ich codziennego życia. Pozwala odnaleźć przyjemność w pracy z dziećmi i nowe perspektywy rozwoju osobistego.

Ogólnopolska Sieć Zagród Edukacyjnych

Ostatnie lata przyniosły znaczący wzrost liczby zagród edukacyjnych, a przyczyniło się do tego utworzenie w 2011 roku Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych. Koncepcja Sieci została opracowana przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Oddział w Krakowie, na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Idea zagród edukacyjnych została bardzo szybko zaakceptowana przez rolników. W chwili obecnej działa 330 certyfikowanych przez OSZE zagród edukacyjnych, w tym 20 w województwie warmińsko-mazurskim. Ogólnopolska Sieć Zagród Edukacyjnych funkcjonuje w systemie doradztwa rolniczego na zasadzie współpracy Centrum Doradztwa Rolniczego z ośrodkami wojewódzkimi. W każdym z nich działa koordynator wojewódzki ściśle współpracujący z zagrodami edukacyjnymi oraz z gospodarstwami rolnymi aplikującymi o członkostwo w Sieci.

Na potrzeby działalności Sieci stworzono znaki słowne i słowno-graficzne, które zostały objęte ochroną prawną przez Urząd Patentowy RP. Decyzją Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej od 2014 roku ochrona prawna obejmuje:

- znaki słowne:

Zagroda Edukacyjna

Ogólnopolska Sieć Zagród Edukacyjnych

- znaki słowno-graficzne:

Wykorzystanie logotypów to tylko jedna z wielu korzyści wynikających z przynależności do Sieci. Gospodarstwa uczestniczące w przedsięwzięciu korzystają również z promocji ofert w ogólnopolskim systemie internetowym i ze wsparcia doradców. Mają też możliwość prezentacji własnej oferty na targach i innych imprezach promocyjnych oraz w mediach, posiadają dostęp do poradników merytorycznych wspomagających proces edukacyjny. Krajowy Koordynator Sieci prowadzi działania związane z promowaniem idei zagród edukacyjnych wśród dyrektorów szkół i nauczycieli, a także lobbuje na rzecz zmian w podstawie programowej dla poszczególnych poziomów edukacji. Zmiany takie ułatwiłyby przekonanie nauczycieli do zasadności odwiedzania zagród edukacyjnych przez grupy szkolne.

Jednym z efektów ww. działań jest rozszerzenie programu Ministerstwa Edukacji i Nauki pn. „Poznaj Polskę”, polegającego na dofinansowaniu wycieczek szkolnych, o priorytet pn. „Odkrywamy Skarby Wsi”. Umożliwia on dofinansowanie wyjazdów uczniów do zagród edukacyjnych należących do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych. Wnioskodawcami dofinansowania są szkoły, a pełna oferta zagród edukacyjnych dostępna jest na stronie www.zagrodaedukacyjna.pl.

Jak dołączyć do Sieci?

Przystąpienie do Sieci jest dobrowolne, bezpłatne i odbywa się na podstawie kwestionariusza zgłoszeniowego dostępnego na stronie www.zagrodaedukacyjna.pl, złożonego wraz z opisem proponowanych programów edukacyjnych.

Gospodarstwa prowadzone przez mieszkańców wsi na obszarach wiejskich, zainteresowane przystąpieniem do Sieci muszą spełniać warunki niezbędne dla wszystkich gospodarstw edukacyjnych, tj.:

- posiadać zwierzęta gospodarskie lub uprawy rolnicze przeznaczone do prezentacji,
- realizować co najmniej dwa programy edukacyjne spośród wymienionych poniżej:
 - edukacja w zakresie produkcji roślinnej,
 - edukacja w zakresie produkcji zwierzęcej,
 - edukacja w zakresie przetwórstwa produktów rolnych,
 - edukacja w zakresie świadomości ekologicznej i konsumenckiej,
 - edukacja w zakresie dziedzictwa kultury materialnej wsi, tradycyjnych zawodów, rękodzieła i twórczości ludowej.

Obligatoryjnym warunkiem technicznym jest posiadanie zadaszonych miejsca do prowadzenia zajęć i toalet dla ich uczestników oraz dopełnienie, określonych prawem, warunków bezpieczeństwa.

Wszystkie działania związane z aplikacją do Sieci odbywają się w porozumieniu i z pomocą koordynatora wojewódzkiego, który rekomenduje każdą zgłoszoną zagrodę.

Wszystkich zainteresowanych stworzeniem zagrody edukacyjnej w gospodarstwie rolnym zapraszamy serdecznie do kontaktu z wojewódzkimi koordynatorami Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych.

Osobami do kontaktu z Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w sprawie przyłączenia do OSZE są:

- **Marta Dudek**, tel. 665 892 846, m.dudek@w-modr.pl
- **Maria Kapuścińska**, tel. 665 892 311, m.kapuscinska@w-modr.pl

Przydatne informacje można również znaleźć na stronie:

www.wmodr.pl

www.zagrodaedukacyjna.pl

facebook: Ogólnopolska Sieć Zagród Edukacyjnych

Źródła:

- www.zagrodaedukacyjna.pl
- www.gov.pl/web/rolnictwo
- Kmita-Dziasek E.: „Koncepcja i funkcjonowanie Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych”, CDR O/Kraków, Kraków 2022
- Bogusz M., Kmita-Dziasek E.: „Zagrody edukacyjne jako przykład innowacyjnej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich”, PAN 2015

Gospodarstwo Agroturystyczne i Ekofarma „Vitalis”

Tadeusz Kawa

Zastawno 37, 14-420 Młynary

tel. 55 221 45 19, 609 781 756

www.vitalis.elblag.pl

e-mail: agroturystyka@vitalis.elblag.pl

Gospodarstwo Agroturystyczne i Ekofarma Vitalis położone jest na obrzeżach wsi Zastawno, 16 km od Elbląga w kierunku Młynary. Obszar siedliska stanowią łąki, pastwiska, lasy oraz stawy rybne – z możliwością wędkowania. Zaplanowany czas na wypoczynek można wykorzystać na wędrowki po okolicy i obcowanie z naturą, czynny wypoczynek, w szczególności dla eko-agroturystów oraz rodzin z dziećmi, uatrakcyjnią potrawy kuchni staropolskiej, przyrządzane w tradycyjny sposób na bazie własnych surowców, tj. wyroby wędliniarskie, mięso wołowe, chleb, mleko, jaja, sery kozie.

Atutem Ekofarmy są zwierzęta gospodarskie i hodowlane. Wśród nich bydło rzadkich ras: galloway, Highlander, aubrac oraz konie rasy huculskiej wykorzystywane pod siodło. Z typowych zwierząt hodowlanych spotkamy owce i kozy, króliki, kury. Dodatkowo zwierzęcą rodzinę uzupełniają lamy i osiołki.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Żywność produkowana w gospodarstwie ekologicznym
- Pieczenie chleba – od kłosa do chleba
- Zwierzęta w gospodarstwie
- Lekcja o kozach – pozyskiwanie mleka

Zagroda Edukacyjna „Ziołowy Dzbanek”

Ewa Nisiewicz

Sąpy 20, 14-420 Młynary

tel. 666 111 181

www.ziolowydzbanek.pl

e-mail: ziolowydzbanek@gmail.com

Zagroda usytuowana w wiosce tematycznej Sąpy – Babia Dolina, na obrzeżach wsi w gminie Młynary, w odległości ok. 30 km od Elbląga. Jest to idealne miejsce dla osób, które szukają chwili spokoju i wytchnienia wśród ziołowego klimatu na łonie natury. Można tu nie tylko wypocząć w gospodarstwie agroturystycznym ale także poznać tajniki dawnych rzemiosł wiejskich: zielarstwa, garncarstwa oraz poznać dawne tradycje i rękodzieło. Gospodarstwo w swoim posiadaniu ma obiekt stylizowany na chatę zielarską, odpowiednio przystosowaną do prowadzenia zajęć z zielarstwa. Natomiast wiata garncarska umożliwia poznanie kunsztu ginącego zawodu, jakim jest garncarstwo. Dodatkową atrakcją dla zwiedzających jest ogród ziołowy oraz zaufek lawendowy.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Lalki motanki – czas na ziołowe baby szafiary i sennicze
- Od kubka mleka do masła osetki
- W ogrodzie ziołowym cuda się dzieją
- Wieś zaczarowana w decoupage
- Wiła wianki – zajęcia florystyczne
- Zioła i owoce zamknięte w szkle
- Ziołowe mydła
- Ziołowy papier czerpany
- Wiklinowe serduszka

Kozia Farma Złotna

Katarzyna i Grzegorz Łaski

Złotna 29, 14-300 Morąg

tel. 663 144 547

www.koziafarma.pl

e-mail: grzegorz@koziafarma.pl

Certyfikowane ekologiczne gospodarstwo rolne położone nieopodal Morąga we wsi Złotna – na granicy Warmii, Powiśla, Żuław i Mazur – w krainie niegdyś zwanej Oberlandem. Ideą przyświecającą gospodarzom w prowadzeniu działalności jest popularyzacja zdrowego stylu życia, w tym zdrowego żywienia, jak i żywności ekologicznej. Specjalizacją gospodarstwa jest hodowla kóz, które pasą się swobodnie wokół siedliska na osiemnastu hektarach aromatycznych łąk. To właśnie z ich mleka wytwarzane są przepyszne sery zagrodowe, kefir oraz jogurty. Tajniki ich produkcji gospodarze odkrywają przed uczestnikami podczas zajęć edukacyjnych. Czas spędzony na farmie wśród malowniczych pól i łąk to багаż niezapomnianych wrażeń z kontaktu z kozami, które są charakternymi i towarzyskimi zwierzętami.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Kozie dzień na farmie
- Zdrowe mleko – pyszny ser

Eko Złotna

Elżbieta Kaźmierczak-Stankiewicz

Złotna 28a, 14-300 Złotna

tel. 663 144 547

www.ekozlotna.pl

e-mail: biuro@ekozlotna.pl

Gospodarstwo Eko Złotna jest rodzinnym przedsięwzięciem realizującym ideę od pola do stołu, od ziarenka do bochenka. Gospodarstwo posiada certyfikaty ekologiczne w zakresie uprawy prądawnych zbóż oraz w zakresie ich przemiału w tradycyjnym młynie żarnowym. W ramach gospodarstwa działa Mazurska Akademia Wypieków Tradycyjnych, której celem jest przekazywanie wiedzy w zakresie tradycyjnego wypieku pieczywa. Gospodarstwo zostało wyróżnione wieloma nagrodami w województwie warmińsko-mazurskim i na arenie ogólnokrajowej. Organizujemy kursy, szkolenia i pogadanki dotyczące rolnictwa ekologicznego, uprawy prądawnych odmian zbóż i ich przemiału w młynie żarnowym oraz nauki tradycyjnego wypieku pieczywa. Demonstrujemy przemiał zbóż na żarnach przybliżając w ten sposób nieistniejący już zawód młynarza. Uczymy wykorzystywania zbóż i mąk z prądawnych odmian w codziennej kuchni. Opowiadamy o ekologii i bioróżnorodności. Zajęcia prowadzą bezpośrednio gospodarze posiadający wykształcenie i praktyczną wiedzę w zakresie objętym programem zajęć.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Tradycyjny wypiek pieczywa z mąk razowych
- Od ziarenka do bochenka – skąd się bierze dobry chleb?
- Zboża prądawne – powrót do harmonii z naturą
- Przemiał zbóż – skąd się bierze mąka? Historia młynarstwa

Gospodarstwo Ogrodniczo-Agroturystyczne „Ekolandia”

Antoni Kierul

ul. Elbląska 99, 11-130 Orneta

tel. 515 310 426

e-mail: kierul@ekolandia.net.pl

Zagroda położona na skraju starorzecza Drwęcy Warmińskiej w miejscowości Orneta. To niezwykle atrakcyjnie ukształtowany i obficie zalesiony obszar chroniony Natura 2000, sąsiadujący z ostoją dzikiej zwierzyny i siedliskami wielu gatunków ptaków, także rzadkich i chronionych. Zajęcia edukacyjne odbywają się w swobodnej naturalnej przestrzeni, od pastwiska przez podwórkę do budynków gospodarskich. Głównym atutem gospodarstwa jest bydło rasy highland, charakteryzujące się towarzyskim i łagodnym usposobieniem. W zagrodzie oprócz obcowania ze zwierzętami jest możliwość zapoznania się z tajnikami szkółkarstwa, pielęgnacji ogrodu oraz ekologicznymi metodami uprawy warzyw i owoców.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Uprawa roślin ozdobnych
- Przydomowy ogród i sad
- Rogate, żywe kosiarki

ZIOŁOWA DOLINA

Gospodarstwo Agroturystyczne „Ziółowa Dolina”

Krystyna Kozłowska
Wilimowo 10A, 11-041 Olsztyn
tel. 89 523 90 63, 696 469 639
www.ziolowa-dolina.pl
e-mail: ziolowadolina@wp.pl

Obiekt położony w otoczeniu lasu sosnowego nad brzegiem Łyny w miejscowości Wilimowo w odległości około 10 km od stolicy Warmii i Mazur – Olsztyna. Od 2000 r. właściciele posiadają certyfikat gospodarstwa ekologicznego. Prowadzi się tutaj produkcję roślinną i zwierzęcą, która stanowi bazę żywieniową i turystyczną dla prowadzonej działalności agroturystycznej. Jedną ze specjalności gospodarstwa jest uprawa roślin zielarskich – surowca do produkcji herbat ziołowych wg oryginalnych rodzinnych receptur. Przyjeżdżających gości czeka wiele atrakcji, m.in. własne minizoo, ogródek zielarski, wystawa starego i nowego sprzętu rolniczego, a dla fanów militariów przejażdżka wojskowymi pojazdami.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Zioła wokół nas
- Zwierzaki w gospodarstwie
- Od listeczka do herbaty kubeczka
- Czy wiesz co jesz?
- Prace polowe
- Las – ładujemy akumulatory

Farma Odkrywców – Survival na wsi

Katarzyna Pałyska
Konity 17, 10-106 Kiwity
tel. 508 396 313
e-mail: kavaolew@wp.pl

„Farma Odkrywców – Survival na wsi” to miejsce, gdzie dzieci „na nowo” odkrywają wieś. Nasze gospodarstwo to tradycyjne miejsce pracy wielopokoleniowej, rolniczej rodziny. Hodujemy duże stado krów, różne rodzaje drobiu (kury, kaczki, gęsi), mamy również króliki. Nasze pola obsiewamy pszenicą, kukurydzą, rzepakiem i lucerną. Uczestnicy zajęć, podczas zabawy polegającej na szukaniu skarbów, doświadczają pracy rolnika i jego codziennego życia w prawdziwym gospodarstwie rolnym. Dzieci karmią zwierzęta, chodzą po błocie, wspinają się na przymy z sianokiszonką, buszują w zbożu i kukurydzy. Podczas zabawy w naturalny sposób uczą się samodzielności i współpracy. Bezpośredni kontakt ze zwierzętami żyjącymi w gospodarstwie uczy dzieci empatii i odpowiedzialności. Pobyt na pastwisku i polu pozwala na spróbowanie ziół, obserwacje faz wzrostu uprawianych zbóż i innych płodów rolnych. Uczestnicy zajęć doświadczają jak ciężka jest praca rolnika, zauważają ogrom i trud wkładany w produkcję żywności. Warsztaty w naszym gospodarstwie każdorazowo kończą się ogniskiem oraz zabawą w ogrodzie. Programy edukacyjne dostosowujemy do pór roku i okoliczności (np. zbliżające się święta).

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Poszukiwacze skarbu
- Wykopki
- W wielkanocnym kurniku

Pszczołka Nauka i zabawa w lesie

Magdalena Łupaczewska
Lubstynek 25, 14-260 Lubawa
tel. 513 176 560,
www.pszczolkawlesie.com
e-mail: kontakt@pszczolkawlesie.com

Zagroda edukacyjna położona na trasie Lubawa – Pawłowo w malowniczym otoczeniu lasów, wśród których drogę do miejsca gdzie aktywnie można spędzić czas wskazuje Pszczołka. Właścicielka gospodarstwa, realizując programy edukacyjne zarówno dla dzieci jak i dorosłych pokazuje jak wygląda praca rolnika, stolarza czy też pszczelarza. Pieczenie pierników, chleba, zbudowanie własnego domku dla owadów czy innych zwierząt to tylko niektóre z zajęć jakie czekają na odwiedzających. Dzieci mając do dyspozycji m.in. kuchnię błotną, urządzenia do przelewania wody, ścieżkę sensoryczną czy też boisko do gry w piłkę siatkową i nożną – chętnie spędzają czas na świeżym powietrzu. W zagrodzie prócz zwierząt gospodarskich przy odrobinie szczęścia można również spotkać sarny, daniele, wiewiórki czy też muflony.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Dzień z Pszczołką
- Ginące zawody – stolarz
- Lato w szkle zamknięte
- Od miodu do piernika
- Od ziarenka do bochenka
- Skarby lasu

Zagroda Edukacyjna Warmińska Pszczola

Katarzyna i Andrzej Maziec

Purda 124a, 11-030 Purda

tel. 505 233 582

www.mazuryagroturystyka.com.pl

e-mail: warmińska.pszczola@wp.pl

Zagroda Edukacyjna Warmińska Pszczola zlokalizowana jest na pograniczu Warmii i Mazur w miejscowości Purda. Dla zainteresowanych magicznym światem przyrody i pszczół właściciele snują opowieści na temat miodu zarażając pasją przyszłych pszczelarzy. Zajęcia edukacyjne prowadzone są na terenie gospodarstwa z wykorzystaniem ścieżki edukacyjnej, której tematem przewodnim jest pszczelarstwo. Grupy odwiedzające zagrodę poznają zasady bezpiecznego zachowania w gospodarstwie pasiecznym jak również zapoznają się z wyposażeniem i funkcjonowaniem pracowni pszczelarskiej. Zarówno dzieci jak i osoby dorosłe mogą własnoręcznie wykonać małe arcydzieła z wosku, poczuć zapach miodu i propolisu, a korzystając z ula demonstracyjnego podejrzeć życie rodziny pszczelej oraz usłyszeć ich „codzienne pszczele rozmowy”. Nieodłącznym elementem zajęć jest degustacja miodów, zaś dodatkową atrakcją stanowi domek do apiterapii.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Dla kogo kwitną kwiaty?
- Do pszczoły jak do lekarza?
- Magiczny Świat Pszczół
- Początkujący pszczelarz
- Zostań pszczelim bohaterem
- Skarby lasu

Gospodarstwo Agroturystyczne „Patataj”

Renata i Tomasz Maleccy
Jabłonka 43, 12-120 Dźwierzuty
tel. 666 072 883, 604 77 47 39
www.patataj.com.pl
e-mail: patataj@patataj.com.pl

Gospodarstwo położone w malowniczym rejonie Mazur, w miejscowości Jabłonka nieopodal Szczytna. Urozmaicona, morenowa rzeźba terenu nadaje miejscu urokliwy charakter. Już sam dojazd do gospodarstwa może dostarczyć pozytywnych wrażeń bowiem droga wiedzie między pagórkami, sadzawkami i starodrzewiem. Obiekt powstał na bazie mazurskiego siedliska, z urokliwymi pastwiskami wokół, na których zazwyczaj w sezonie letnim pasą się konie huculskie. Stadnina koni tej rasy stanowi integralną część gospodarstwa. Wokół siedliska można również spotkać inne, ciekawe okazy flory i fauny, m.in.: bociany, bieliki, czaple, żurawie, sarny czy też jelenie. Tematyka zajęć to przede wszystkim zapoznanie młodych ludzi z historią i wykorzystaniem konia na przestrzeni wieków. W ramach zajęć edukacyjnych dzieci uczestniczą w ciekawych pogadankach i zajęciach, oglądają historyczne eksponaty w galerii. W ramach każdego pakietu dzieci uczestniczą w zajęciach artystycznych.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Koń w gospodarstwie rolnym
- Człowiek i koń blisko natury
- Koń – praca i rzemiosło

Gospodarstwo Ekoagroturystyczne „Kamez”

Justyna i Mariusz Kobus

Wawrochy 36, 12-100 Szczytno

tel. 514 075 892

e-mail: gospodarstwokamez@wp.pl

Gospodarstwo Ekoagroturystyczne „KAMEZ” położone na kolonii wsi Wawrochy wśród lasów i łąk, w odległości 11 km od miasta Szczytno. Pobyt w „KAMEZ” to lekcja przyrody, historii i smaku, a także możliwość poznania prawdziwego życia na wsi. W gospodarstwie żyją konie, bydło opasowe, po podwórku przechadza się ptactwo domowe. Z lasów na pastwiska wychodzi na żer dzika zwierzyna: dziki, jelenie, sarny, łosie i lisy. Nad panoramą gospodarstwa czuwają bociany, po łąkach spacerują żurawie, w lesie skrywają się czarne bociany oraz zielone dzięcioły.

Podstawowym walorem oferty jest autentyczność. Dzieci uczestniczą w życiu gospodarstwa, mają bezpośredni kontakt ze zwierzętami i wykonują razem z gospodarzami różnorodne prace, np. karmią i próbują doić krowy.

Dodatkowymi atrakcjami są przejażdżki powozem konnym i bryczką, jazda w siodle, kulig z udziałem sań zaprzęgniętych w konia. Do dyspozycji odwiedzających gospodarstwo jest plac zabaw, boisko do piłki nożnej, siatkowej, zadaszona drewniana wiata, hamaki, huśtawki, miejsce do przygotowania grilla i ogniska.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Mleczna droga
- Z naturą za pan brat
- Park maszynowy
- Zwierzęta w zagrodzie
- Chleba naszego powszedniego

Zajazd Tusinek

Grzegorz Winiarek

Kolonia 2, 12-114 Rozogi

tel. 89 722 65 90

www.tusinek.com.pl

e-mail: tusinek@tusinek.com.pl

Zajazd Tusinek to firma rodzinna, położona przy wjeździe na Mazury w miejscowości Rozogi. Przy drodze znajduje się najbardziej znana część – restauracja, w której serwowane są wyśmienite regionalne potrawy. W głębi alei lipowej, za restauracją znajduje się część hotelowa oraz gospodarstwo. Otoczenie przyrody i zwierząt gospodarskich wpływa na unikalną atmosferę miejsca w którym można wypocząć od codziennego zgiełku. Tutaj można odpocząć na łonie przyrody, korzystając z naturalnych dobrodziejstw gospodarstwa: hodowli krów i kóz, a także tradycyjnie uprawianych warzyw, owoców i ziół. Gości czeka wiele atrakcji, w tym poznawanie różnych smaków, zapachów i dźwięków matki natury.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Od trawy do mleka
- Ogród i zióła
- Mleko i ser
- Ginące zawody – stolarz
- Ginące zawody – tkaczka
- Ginące zawody – kowal
- Ginące zawody – pszczelarz
- Kopalnia bursztyn

SIEDLISSKO

Nawiady

Siedlisko Nawiady

Jolanta Karasek
Nawiady 63, 11-710 Piecki
tel. 501 052 006
www.siedliskonawiady.pl
e-mail: kontakt@siedliskonawiady.pl

Obiekt położony nieopodal Mrągowa nad brzegiem krystalicznie czystego jeziora we wsi Nawiady, w otulinie Mazurskiego Parku Krajobrazowego. Malownicze położenie w samym sercu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich sprawia, że jest doskonałym miejscem do wypoczynku dla osób dorosłych, młodzieży, jak i starszych dzieci. Specyfiką gospodarstwa jest hodowla koni oraz produkcja warzyw i owoców w systemie ekologicznym. Oferta tematyczna zajęć umożliwia nie tylko bezpośredni kontakt ze zwierzętami, ale daje również możliwość zapoznania się z wyposażeniem stajni oraz bezpieczną pracą z koniem. Gospodarze proponują także dodatkowe atrakcje, tj. przejażdżkę bryczką konną, saniami (zimą) oraz wycieczki i rajdy po okolicznych lasach. Do dyspozycji uczestników jest również boisko, sprzęt sportowy oraz plac zabaw dla dzieci.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Ekologia certyfikowana na przykładzie ogrodu warzywnego i sadu oraz upraw łąkarskich
- Poznajemy konie – koń przyjacielem człowieka

Mazurska Izba Regionalna przy Agroturystyce „Pod Świerkiem”

Jolanta Hellis

Marcinkowo 31, 11-700 Mrągowo

tel. 500 309 582

www.agro-podswierkiem.jasky.pl

e-mail: jhellis@wp.pl

Mazurska Izba Regionalna – to niewielkie muzeum gromadzące dawne sprzęty, meble, stroje, dokumenty, fotografie oraz wspomnienia mające na celu przybliżyć odwiedzającym tradycje i kulturę dawnych mieszkańców Ziemi Mazurskiej.

Obiekt mieści się w Marcinkowie, malowniczej wsi nieopodal Mrągowo. Działa przy agroturystyce „Pod Świerkiem”. W gospodarstwie znajduje się również „Bartoszowa Zagroda”, w której można zobaczyć tradycyjny drób wiejski, ptactwo ozdobne i kozę Rózię, a także typowy ogródek wiejski oraz sad.

Gospodarstwo prowadzone jest przez rodzinę wielopokoleniową. Najstarsza – babcia Stasia – zajmuje się dzianiem i szydełkowaniem.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Bartoszowa zagroda – zapoznanie z różnymi gatunkami tradycyjnego drobiu wiejskiego oraz ptactwa ozdobnego
- Pamiątka z Mazur – malowanie na szkłe, deskach, kaflach z wykorzystaniem regionalnego wzornictwa
- Mazurski szyk – rozsądek w ubiorze –zapoznanie z dawną modą
- Cytrynowa maślanka
- Osełka-masełka – tradycyjny wyrób masła
- Bez wanienki i łązienki

Ogrody Markiewicz

Magdalena Markiewicz
 Marcinkowo 33a, 11-700 Mrągowo
 tel. 508 069 262, 502 264 297
 www.ogrodymarkiewicz.pl
 e-mail: biuro@ogrodymarkiewicz.pl

Zaczarowane miejsce położone we wsi Marcinkowo nieopodal Mrągowo. Magiczne już w chwili przekroczenia przysłowiowego „progu”, podzielone tematycznie na 14 wewnątrz ogrodowych o różnej tematyce i stylu. Znajdują się tu ogrody: śródziemnomorski, zakochanych, różanka, biały, traw, marokański, egipski, Zielona Klasa, japoński, nowoczesny, wiejski (mazurski), skalny, pnący, ziołowowarzywny. Idealne miejsce, gdzie można podziwiać bogactwo świata roślinnego, w tym uczestniczyć w warsztatach z elementami ekologii i recyklingu. Znajduje się tu również pierwsza na terenie Warmii i Mazur motylarnia, gdzie poprzez zabawę można obcować z żywymi motylami z mazurskich łąk.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- warsztaty recyklingowo-ogrodnicze
- warsztaty herbaciane
- warsztaty mydlarskie
- warsztaty motylkowe
- warsztaty florystyczne dla seniorów
- plenery malarskie
- warsztaty projektowania ogrodów

Bartnik Mazurski

Agnieszka i Robert Pucer
Gnatowo 4A, 11-400 Kętrzyn
tel. 89 751 43 14
www.bartnikmazurski.pl
e-mail: bartnikmazurski@wp.pl

Gospodarstwo pasieczne „Bartnik Mazurski” położone jest na terenie dawnych Prus, w krainie zwanej kiedyś Barcją. To właśnie tutaj natura, odwieczny sprzymierzeniec człowieka, kolejny raz ofiarowała mu swoje szczególne bogactwo – pszczeli miód. Pasieka istnieje już od ponad pół wieku a założył ją ojciec obecnego właściciela, pszczelarz z zawodu, z potrzeby serca i zamiłowania do przyrody. Gospodarze dzielą się swoją pasją i wiedzą z innymi, organizując zajęcia edukacyjne oraz warsztaty pszczelarskie i proekologiczne na terenie gospodarstwa. W pasiece można zobaczyć ule zarówno zabytkowe jak i nowoczesne, zapoznać się z życiem pszczół oraz zaznajomić się z tradycjami bartnictwa i pszczelarstwa. Zajęcia edukacyjne prowadzone są w przygotowanej do tego celu sali szkoleniowej oraz na terenie gospodarstwa z wykorzystaniem ścieżki edukacyjnej – ekopszczelarnia. W Zagrodzie można spróbować różnych odmian miodów (w tym wpisanych na ministerialną Listę Produktów Tradycyjnych) wykonać własnoręcznie świecę oraz nalać słoiczek miodu, który zabierze ze sobą do domu.

Program edukacyjny realizowany w gospodarstwie:

- Wokół pszczelego świata

Alpakarnia Zielony Lasek

Grzegorz Kaczmarczyk

Romankowo 10, 11-210 Sępólno

Tel. 509 748 217,

e-mail: alpakarniazielonylasek@gmail.com

Alpakarnia Zielony Lasek położona jest w cichej, malowniczej wsi Romankowo w gminie Sępólno. Gospodarstwo zostało założone przez rodziców obecnego gospodarza w 1947 roku. Od tamtego czasu przechodziło różne metamorfozy. Obecnie, z miłości do zwierząt, powstała w gospodarstwie Alpakarnia – hodowla alpak z możliwością m.in. odwiedzin przez młodszą i starszą, prezentacją rękodzieła z wyjątkowej wełny alpak, sesji fotograficznych ze zwierzętami. W Alpakarni mieszka 12 alpak, kuce: Daisy oraz Donald oraz dwa psy: Bary oraz Drago. Największą atrakcją gospodarstwa są alpaki – niezwykle łagodne zwierzęta, których towarzystwo pozytywnie wpływa na samopoczucie, zarówno u dorosłych jak i u dzieci. Dotykanie alpak oraz bliski kontakt z nimi powodują wydzielanie się endorfin, czyli hormonu szczęścia. Gospodarze na każdym spotkaniu, z pasją dzielą się ciekawymi informacjami o alpakach i kucach. Podczas spotkań z alpakami możliwe jest ich głaskanie, karmienie oraz spacer na kantarku na terenie gospodarstwa.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Alpaki od A do Z – wiedza podstawowa
- Spotkania z Alpakami – Rękodzieło z wełny alpak

Paszczelarnia Pasieka Pucer

Małgorzata Pucer
Pastwiska 7, 11-410 Barciany
tel. 508 381 243
www.pasiekapucer.pl
e-mail: pasiekapucer@wp.pl

Pasieka Pucer mieści się na malowniczo położonym terenie Mazur w pobliżu łąk, lasów i stawu. Stworzone ścieżki edukacyjne dostosowane są do wieku i zainteresowań edukowanych grup ze szczególnym uwzględnieniem aspektów ekologicznych. Dla zwiększenia atrakcyjności programy edukacyjne połączone są z ofertą artystyczną (np. wytwarzanie świec z wosku pszczelego).

W Pasiece Edukacyjnej prowadzone są zajęcia w zakresie produkcji pszczelarstwa, bartnictwa, przetwórstwa miodu, świadomości ekologicznej i konsumenckiej, dziedzictwa kultury materialnej wsi, tradycyjnych zawodów, rękodzieła i twórczości ludowej. W trakcie wizyty można odwiedzić pszczelnik (ułownik) z fragmentem pasieki, żywą ekspozycję pszczół z ułem pokazowym mającym przybliżyć tajniki życia pszczelej społeczności. Pobyt w gospodarstwie uatrakcyjnia zwiedzanie zakładu konfekcjonowania miodu, gdzie uczestnicy mogą zdegustować miody i zapoznać się z ich walorami smakowymi i zdrowotnymi.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Wielka przygoda z małą pszczołą
- Żłota kropla miodu
- Żywność produkowana w gospodarstwie ekologicznym

Mazurska Ekozagroda „Ciche Wody”

Wojciech Oczkowski
Wężówko 19, 11-606 Budry
tel. 507 605 027, 87 437 70 23
www.cichewody.pl
e-mail: cichewody@gmail.com

Zagroda zlokalizowana w odległości 12 km od Węgorzewa w miejscowości Wężówko. Od 2000 r. posiada certyfikat gospodarstwa ekologicznego. Specjalizuje się w produkcji roślinnej i zwierzęcej. Naturalne środowisko stwarza możliwości rozwoju w kierunku prowadzenia zajęć edukacyjnych dla najmłodszych. Jeden z programów wykorzystuje atut gospodarstwa, jakim są owce starodawnej rasy skudde. Prócz przebywania na łonie natury, przyjeżdżający goście mogą aktywnie uczestniczyć w pracy gospodarzy oraz posmakować posiłków przyrządzanych na bazie własnych produktów.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Wiosenne strzyżenie i pielęgnacja owiec
- Żywność produkowana w gospodarstwie ekologicznym
- Jesień w gospodarstwie ekologicznym

**FARMA MAZURSKA
MASURENHOF**

Farma Mazurska Masurenhof

Marta Elsner

Szarejki 14/1, 19-321 Szarejki

tel. 502 133 553

www.masurenhof.pl

e-mail: marta@masurenhof.info

Osada położona w uroczej mazurskiej wsi Szarejki niedaleko Ełku. Budynek siedliska stanowią zmodernizowaną przedwojenną zabudowę. W starej stajni gospodarze stworzyli jadalnię, salę weselną z tarasem oraz łązki. Na terenie posesji znajduje się miejsce do grillowania, na ognisko oraz ogród warzywny. Malownicze położenie zagrody, wśród mazurskich jezior i lasów pozwala na bezpośrednie obcowanie z otaczającą przyrodą. Odwiedzających czeka wiele atrakcji m.in.: pieczenie chleba, dojenie kóz, kwaszenie kapusty. Bogactwo otaczających zabytków kulturalnych, tj. pozostałości zamku krzyżackiego i prowadzący do nich most, skansen pszczelarski czy wieża wodna z 1895 roku to tylko nieliczne atrakcje przyciągające miłośników przygody i historii.

Programy edukacyjne realizowane w gospodarstwie:

- Pieczenie chleba – od kłosa do chleba
- Lekcja o kozach – pozyskiwanie mleka

Adresy Zespołów Doradców:

■ BARTOSZYCE , ul. Kętrzyńska 45A, tel. (89) 762 22 05
■ BRANIEWO , ul. Kościuszki 118, kom. 665 870 017
■ DZIAŁDOWO , ul. Polna 6/20, tel. (23) 696 19 75
■ ELBLĄG , ul. Nowodworska 10B, tel. (55) 235 32 36 • Pastęg, ul. Bankowa 25, tel. (55) 248 55 04
■ EŁK , ul. Zamkowa 8, tel. (87) 621 69 67
■ GIŻYCKO , ul. Przemysłowa 2, kom. 665 910 641
■ GOŁDAP , ul. Wolności 20, tel. (87) 615 19 57
■ IŁAWA , ul. Lubawska 3, tel. (89) 649 37 73 • Lubawa, ul. Towarowa 5, kom. 665 880 204
■ KĘTRZYN , ul. Powstańców Warszawy 1 (budynek Społem), tel. (89) 751 30 93
■ LIDZBARK WARMIŃSKI , ul. Krasickiego 1, tel. (89) 767 23 10
■ MRĄGOWO , ul. Boh. Warszawy 7A/2, kom. 665 960 423
■ NOWE MIASTO LUBAWSKIE , ul. Kazimierza Wielkiego 5, kom. 665 690 332
■ NIDZICA , ul. Słowackiego 17, kom. 665 960 367
■ OLECKO , Al. Zwycięstwa 10, tel. 665 910 617
■ OLSZTYN • Jonkowo, Plac 650-lecia Jonkowa 1, kom. 665 880 708
■ OSTRÓDA , Grabin 17, kom. 665 990 519 • Morąg, ul. Dworcowa 13, tel. (89) 757 47 61
■ PISZ , ul. Warszawska 5, tel. (87) 423 20 33
■ SZCZYTNO , ul. Józefa Narońskiego 2, kom. 665 892 933
■ WĘGORZEWO , Plac Wolności 1B, tel. (87) 427 12 21

FIRMA GODNA
ZAUFAŃIA

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
z siedzibą w Olsztynie

ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel. 89 535 76 84, 89 526 44 39

e-mail: sekretariat@w-modr.pl
www.wmodr.pl

